

Greta (capítols XIII, XIV i XV)

Un relat de: [NURIA BORRUT MULET](#)

Capítol XIII

Després d'acomiar-se de la Làlia, el Mafré es va quedar una estona assegut a l'automòbil, però sense apagar el motor. Des d'on era podia veure el pis de la Rita i com els llums s'anaven encenent i apagant un per un, primer el del menjador, després el del petit bany i novament el del menjador, on sabia que dormia la Làlia. No només perquè podia veure la Suzuki lligada al fanal estava segur que la Rita ja havia arribat a casa. On anava i què feia cada dimarts, no en tenia la més remota idea, però des que la coneixia, excepte una vegada que havia passat la grip, la Rita, els dimarts, desapareixia. Al principi, això, l'havia intrigat fins al punt d'obsessionar-s'hi, molt més perquè ella sempre s'esmunyia de respondre-li, i gairebé que s'hauria estimat més que li hagués dit una mentida. Ara ja s'hi havia avesat, és clar que ella tampoc li interessava tant com abans. S'estimava més considerar-la una bona companya de gresques, tot i que a contracor continuava desitjant-la amb la mateixa, sinó més, intensitat d'abans, i si algú li hagués preguntat per què, li hauria dit que s'hi havia fet addicte i no hi podia fer-hi res. Això no obstant, i a còpia de tenir-hi tracte, havia arribat a la conclusió que no tot anava com calia dintre d'ella, perquè si mai alguna vegada s'havien fet confidències del passat, així com ell podia desplegar el seus records com una corda sencera, per bé que una mica desfilada i plena de nusos, a estones forta, però a estones com un filet, a la seva hi havia un tall rotund, irreparable. Superficialment semblava que ella l'havia sabuda relligar, però només era una il·lusió que sàviament ella li volia fer creure. Què hi havia entre una secció i l'altra de la corda trencada era l'altre misteri de Rita, i estava segur que ella es deixaria tallar una mà abans de donar-li una sola pista. Pel mirall retrovisor va veure que s'acostaven les llums d'un cotxe i va començar a baixar pel carrer a poca velocitat fins al passeig. Estava desert. La llum de la població es reflectia als núvols baixos i els feia semblar munts de neu enfangada. En contrast amb el cel, el mar era negre. Conduïa lentament fins que s'aturà sota d'unes palmeres. Li va venir al cap el Cadillac solitari d'en Loquillo, i va dir-se que tot i que ell no era pas assegut dins del mític automòbil ni acabava de deixar una rossa que hagués provat el seu seient del darrera, sí que se sentia sol i fotut a sota d'aquelles palmeres de l'encreuament. I tanmateix, la seva solitud no era deguda, com tantes vegades s'havia mentit, perquè les dones no suportaven el seu èxit i les obligacions que aquest comportava. La Rita tenia raó, ni que fos l'únic mascle damunt la terra cauria en l'error d'enamorar-se d'ell, i segurament era per això que la respectava. Amb les altres, ell feia l'aranya. Teixia teranyines i les esperava pacientment que caiguessin, després només les hi deixava la closca buida i els trossets inútils de les ales amb què haurien pogut escapar d'ell. Pel que feia als motius que l'havien empès a ser el vampir refinat amb què s'havia convertit preferia no saber-los. Intuïa que si els sabés potser voldria canviar i això no ho volia fer, no encara, estava convençut que en sortiria perdent.

Havia encès el llum del sostre i agafat un bloc i un llapis de dibuix de la guanterera. El Volkswagen era davant del Vinyet i de cul al turonet on s'alça l'església. Sense girar-se, l'havia dibuixada mentalment amb un traç lleu. Al damunt i amb línies més fosques dibuixà, després, l'oval d'una cara, els ulls, el nas i la boca. Una de les torres de l'església tenia la base en una cella i l'altra, més desdibuixada, a la part superior del cap, per damunt dels cabells. Era la cara de la Làlia, però els ulls miraven amb la mateixa expressió de malícia, que sovint es disfressava de dolçor, de la mirada la Rita. Li va passar pel cap si no seria millor no veure-la més, o plantejar-li-ho d'una altra manera, com ara potser provar de viure junts una temporada sense cap compromís. Va continuar dibuixant la corba del coll, ara les clavícules es fonien a la platja, i els cabells, que queien per darrera de les espatlles, amb l'aigua. Per jugar, li va dibuixar un ocell en repòs a dalt del pavelló de l'orella dreta. Quan el donà per acabat va respirar satisfet: es recordava prou bé de dibuixar com ho feia quan era als primers cursos de la Sant Jordi. Ara havia apagat la llumeta del sostre i s'estava amb els ulls clucs. Era cert que l'endemà al matí havia d'anar a prendre mides i preparar els murs per al fresc, però no tenia pressa, no havien concretat pas l'hora. Tot i que hi estava engrescat, no havia rumiat prou com distribuir la temàtica que li demanaven en una superfície tan gran; depenia del tractament que donés que allò semblaria una tira de còmic. El client volia una iconografia de fons marí mitològic, amb sirenes i ondines. Estava segur que trobaria la manera de tombar la truita, de moment ja havia aconseguit que s'avingués a acceptar-li una pèrgola i cadires de jardí, i lilàs i buguenvíl·lees, tan habituals en les seves obres, entre mig de les algues i la sorra.

Va posar les claus de contacte i va conduir en direcció a Can Majoral. Se li acabava d'ocórrer una bona idea i volia fer un esbós abans de ficar-se al llit. Quan va arribar era vora dos quarts d'una de la matinada. Els masovers continuaven essent fidels als seus horaris de pagès, si més no allò tenia l'avantatge que si ell arribava a casa acompanyat d'una dona, s'estalviava les mirades envejoses del d'ell i les de franca reprovació d'ella. Ni els gossos, que ara bordaven, sentien aquell parell de beneïts.

S'instal·là a l'estudi. Des que havia començat a rumiar en les imatges que havien d'omplir les parets n'hi havia una de recurrent. Era una figura de noia que havia pintat feia uns quants anys, l'obra ara era en mans d'un col·leccionista japonès. Ella prenia el sol en una cadira de vímet, però allò que la feia especial era les tonalitats de la pell, d'una fosforescència de profunditat marina. Podria ser una de les sirenes, adormida en una cadira

fossilitzada de corall. D'un dels prestatges de la llibreria va extreure una gruixuda llibreta d'anelles on al lloc hi havia escrit, en una etiqueta blanca autoadhesiva, 1984. Va girar els fulls plastificats fins que va trobar el que buscava: la noieta de pell lunar, i el va deixar al damunt de la taula, després tornà a guardar la llibreta. Aleshores es va quedar indecís davant de les altres llibretes arrencades. La mà li va anar de la butxaca de la bata de treball a una d'elles, però sense tocar-la, la mà tornà al lloc d'on havia sortit. Tornà a treure-la, i aquest cop l'agafà. Passà els fulls a poc a poc, amb recança, fins que s'aturà en la fotografia d'una pintura. Era una maternitat, un retrat de Neus amb el seu fill en braços. Va ser mentre prenia els apunts de l'Albert que va percebre que hi havia alguna cosa estranya, només quan el nen dormia el llapis seguia les seves ordres. La primera vegada que li succeí va recordar-se d'una anècdota que havia llegit sobre Matisse, quan un dia en què dibuixava l'esquena nua d'una model, s'adonà que la noia tenia alguna malformació a la columna, cosa que van corroborar més tard els metges. Ara bé, quin problema podia tenir el seu fill? Al cap d'un mes, el metge va poder-los explicar perquè el nen gairebé no plorava ni somreia, i es comportava com si fos cec, o sord, quan sabien del cert que no ho era. Tant de bo, perquè aleshores hauria tingut per què lluitar. Cec i tot hauria estat capaç d'explicar-li com eren els colors, no sabia com, però estava segur que ho hauria aconseguit; i l'aniria a veure cada dia, malgrat el jutge i els jutjats. Si més no, l'Albert sabia que ell era el seu pare. Va deixar la llibreta tancada al damunt de la taula, al costat del full amb la noieta pàl·lida, i va sortir de l'estudi. Ja no tenia ganes de dibuixar.

Capítol XIV

Un migdia, just a l'hora de tancar Trencavel, va presentar-se la Rita. Amb un mig somriure murri li va dir a la Làlia que havia pensat anar a dinar plegades a un fast food perquè volia que després l'ajudés a fer una cosa.

-Quina cosa? -va voler saber mentre la Rita l'arrossegava cap a un bar de menjars ràpids d'allà la vora.

-Ja ho veuràs quan arribem a casa.

I no li va poder sostreure res més.

Mentre feien la cua per la comanda, la Làlia li va fer saber que al vespre aniria a Vilanova i que, segurament, es quedaria a sopar; després, i com qui no vol, potser també perquè no li agradaven gaire ni les hamburgueses ni les amanides envasades que servien en llocs com aquell, li va deixar anar que dimarts passat sí que havia sopat a gust.

-Ah, ja ho sé. Al Llamàntol, no? -va fer la Rita com si li parlés del temps.

-Com ho saps?

-Perquè sóc una bruixa... -va dir-li amb sorna-. A veure Làlia, per què creus que ho sé? -va moure una cella i tirà el cap enrera-. El Mafré m'ho va dir de passada, l'altra nit al Plèiades. Es veu que tenia ganes de xerrar. Per cert, em va semblar que estava una mica depre, vull dir fotut. Cony tia, què li vas fer? -la burxà, però sense deixar el posat d'indiferència.

-Jo? No res. Què esperaves que li fes? -li etzibà. Al cap d'uns segons, més amablement, li aclarí:- Vaig passar per la Klee, pensava que era buida, i va i me'l trobo de morros. Em va convidar a sopar. Vam enraonar de la masia, del que pintava abans i del que pinta ara, i poca cosa més... A quarts d'una jo ja era a casa. No em vas sentir arribar? -Tenia l'esperança que potser si li donava tantes explicacions li diria què havia fet ella aquell dia, però la Rita només va moure el cap per negar-li-ho. Aleshores va afegir:- M'imagino que com que ell n'està al cas que tu, els dimarts, no hi ets mai...

-Ja.

-No et sap pas greu que sopés amb ell, oi? Com que em vas dir que no sortiu...

-Què m'ha de saber greu!, per mi com si vols cardar amb un peix, no et fot!

Li ho va dir plena de mala bava i amb una rotunditat tan seca que Làlia va saber que faria bé d'e no parlar-ne més, d'ell. Va recordar-se d'aquella conversa a Can Majoral, amb això li acabava de mostrar que era d'aquelles que no s'apartava ni un mil·límetre de la seva ratlla, encara que aquesta li cremes els peus. Havien arribat a la caixa i, després de demanar, es van esperar davant del taulell com dues desconegudes. Un núvol trist de desconfiança les empaità fins que van arribar a casa.

-T'has tenyit alguna vegada? -va demanar-li la Rita només entrar al pis. Li mostrava una caixeta de cartró que acabava d'extreure de la bossa violada.

-Jo? Mai, ni se m'ha passat pel cap. Tu sí? -la pregunta era estúpida, però hi va caure tard.

-No, mai! Ni se m'ha passat pel cap! -va burlar-se la Rita-. Tia, que jo sóc rossa! Però ja m'he cansat d'anar així -i s'assenyalà els cabells-. Avui me'ls tenyiré d'un color més fosc, i tu m'ajudaràs. Alguna rendibilitat he de treure al fet que ja no visqui sola... -i va riure's per sota del nas-. Creus que m'estarà bé aquest?

Plena d'escepticisme, la Làlia va agafar la caixeta que acabava de deixar-li a la mà. A banda i banda s'hi veia la foto d'una cabellera fosca exuberant. Va fer-hi una ullada a les instruccions. Mentrestant, la Rita havia desaparegut, però tornà al cap d'uns minuts vestida només amb una samarreta esparracada plena de taques vermelloses.

-Au va, mou-te -li va ordenar-. Al damunt del meu llit t'he deixat una samarreta vella, no cal que t'embrutis la poca roba que tens... -i com que no es movia, la va empènyer per la cintura alhora que li donava una bufa al cul-. Va!

Què cony esperes?

Es va tombar en sec, irada. La Rita era davant per davant i li mig somreia, però els seus ulls la desafiaven amb flema.

-Escolta'm, Rita. Que no saps que a les cinc he de sortir de casa per anar a treballar?

-I així què, en què quedem? Qui és que té pressa, doncs?. Va, no siguis tan cagada, hòstia!, si amb una hora n'hi haurà de sobres -parlava com si es dirigís a una criatura tanoca i poruga. Seguidament, l'implorà melosa-: No em faràs aquest favor?

Al damunt del cobrellit de quadrets trobà la samarreta, si fa no fa tan espatllada com l'altra. Va sentir que s'encenia la caldera, i tot seguit miolar la Maia que protestava des de sota el llit.

Al bany, la Rita agitava amb energia l'ampolla del tint. S'havia mullat els cabells.

-Molt bé. Veus? -l'hi agitava l'ampolleta al davant-, doncs me l'has d'anar abocant per les arrels amb compte, ben a poc a poc, i després per la resta del cabell. Pensa que hauràs d'anar separant els blens. És molt fàcil.

Fàcil sí que ho era, un mico ensinistrat ho podria fer, però trobava que el líquid era fastigós. En acabar, va respirar alleujada, però aleshores la Rita agafà una altra ampolla de l'armariet del bany i va començar a agitar-la amb la mateixa vehemència amb què ho havia fet abans.

-Però que no havíem acabat? -li va rondinar.

-Jo sí, però tu encara has de començar.

-Ah no! -va alçar la veu espantada-. Jo no em penso tenyir! Ja pots llençar aquesta merda que no em posaré això al cap ni morta!

La Rita la deixava dir, va obrir l'aixeta de la banyera i l'agafà fermament d'un braç.

-Que no Rita! Quina ensarronada és aquesta?

-Et convé un canvi -li sentencià-. T'anirà bé pel coco: pel de dins i pel de fora. També t'aconsellaria que et tallassis els cabells, els dus tan repentinats i estirats que em recordes una tia pija de les teresianes; però com que un cop tallats ja no hi ha res a fer... En canvi, això -i li brandà al davant dels ulls l'ampolla plena de líquid granat- si després no t'agrades només cal que t'ensabonis unes quantes vegades, i adéu tenyit. Au, va -li deia amanyagadora-, per què no ho proves? Jo crec que t'afavorirà, t'ho dic de veritat.

Començava a estovar-se, però no podia sostroure's al fàstic que li feia haver de posar-se aquella cosa untuosa al cap.

-I puc saber quin és aquest color tan fantàstic que tu has escollit per mi? -Havia emfatitzat el tu i li parlava amb sequedat per tal que no s'adonés que ja l'havia mig convençuda.

La Rita s'ho estava passant d'allò més bé, estava segura que la seva elecció havia estat del tot encertada, i va fer-li un somriure seductor per dir-li:

-És un coure discret que els hi donarà més vida. Aquest ros fosc teu, pel meu gust, és una mica sonso..., i a més, d'alguna manera hem d'aprofitar que som tan blanques, no? -Però la ganyota de menyspreu de la Làlia la va fer dubtar que la tingués persuadida del tot, tal i com havia cregut uns moments abans, i va afegir-: Mira, farem una cosa. Si no t'agrada et pago la perruqueria, la que tu vulguis, la més cara, t'ho juro!

-No juris tant -va dir i, resignada, s'ajupí per comprovar la temperatura de l'aigua amb la mà. Després inclinà el cap endavant i se'l mullà.

Donat que faltaven encara uns minuts perquè fes el temps del tint, van sortir al menjador a fer un cigarret. La Làlia encara fumava quan la Rita va anar a esbandir-se els cabells. Ansiosa per veure's el resultat, l'apagà a mitges al cendrer i va córrer al darrera d'ella.

-¿No seria millor que et fiquessis a dintre? -va suggerir-li en entrar al bany. La Rita era agenollada al terra davant de la banyera i amb el cap sota l'aixeta-. Trobo que és una posa excel·lent per aconseguir un senyor lumbago.

La Rita no en va fer cas i fins que no va acabar no es posà dreta.

-Ja et deu fer el temps -li va dir. Havia començat a eixugar-se amb energia la cabellera.

-Sí. Però jo em ficaré a sota la dutxa.

-Com vulguis, però t'aviso que quedaràs tenyida de cap a peus. Ah! Ja ho sé!, t'ho deixes i semblarà que has pres el sol!

-He, he -va riure-li amb falset.

Sota la dutxa, l'aigua li queia avall del cos en rajolins vermells. Finalment, després de molta aigua, va deixar els cabells esbandits. Acabava de tancar l'aixeta que la Rita va entrar amb el pot de la crema suavitzant. La va veure de reüll i va sentir sotsobra, com si mai hagués vist una altra nu que no fos el seu. Trobava que despullada, encara era més poca cosa, però la seva pell, com als contes, s'assemblava a l'alabastre i li féu venir ganes de passar-hi la mà, com si necessités assegurar-se que no tenia la fredor de la pedra, o com si amb aquell gest pogués donar-li la vida que calia per sentir-la batre als palpissos dels dits.

-T'hauràs d'esperar un parell de minuts -li va dir la Rita en acabar amb la crema-. Potser agafaràs fred. T'acosto la tovallola de bany?

Va negar movent una mica el cap però sense girar-se. Va sentir que la Rita s'asseia a la vorera de la banyera, només li veia els peus i el naixement de la cama. Al cap de no res, la Rita va decidir obrir l'aixeta i de seguida va pujar el baf calent. Aleshores es va girar a poc a poc i es quedà recolzada a les rajoles lliscoses de la paret. Només se sentia l'aigua que feia xarrups sorollosos en escolar-se pel forat del desguàs, però encara li eren més forts els batecs del cor.

-Ja han passat, no? -va preguntar-li referint-se als dos minuts.

Sentia ansietat per sortir d'allí dins. Agafà la mànega de la dutxa i va començar a esbandir-se. Era a punt d'acabar que la Rita es posà dempeus. Li va passar la mànega creient-se que es volia ruixar per escalfar-se, però en lloc d'això la col·locà al suport de dalt i tancà l'aigua. La sentia moure's darrera seu, ben a prop. No es va sorprendre en sentir el tacte dels mugrons d'ella que se li estrenyien amb suavitat contra l'espatlla. Ni tampoc que tot seguit li encerclés la cintura amb un braç, alhora que amb l'altra mà feia per agafar-li la cabellera que se li escorria entre els dits. Però l'alenada càlida just abans que li fes un petó a la creu del coll li ericà el borrisol del clatell.

-Faràs tard-, li va dir la Rita abans de sortir de la banyera.

La Magda la felicità pel canvi, però gairebé que ni li va fer cas. Tota aquella tarda va sentir-se un niu curull de pollets afamats dins del cervell. Quan al vespre va agafar el tren per anar a Vilanova encara li semblava que piulaven. Ara, com li havien quedat els cabells, li era absolutament indiferent, s'havia cargolat endins per rumiar els dubtes, també per assaborir-los. Estava fascinada. Cada cop que recordava el tacte dels mugrons a l'esquena, la pell d'allí li coïa com si hi tingués una cremada recent.

Capítol XV

La Làlia va fer-se visera per mirar cap amunt de l'edifici que era a la cantonada de Ganduxer amb la Via Augusta. Les persianes del darrer pis eren abaixades i va suposar que la mare encara dormia. Tot i que duia les claus, s'estimà més trucar des del porter automàtic del carrer. Va contestar la Felisa. I també va ser ella qui la va rebre amb un somriure d'orella a orella.

-Senyoreta Làlia!, endavant. Com està?

La Felisa no s'hauria permès mai parlar de tu cap membre de la família, i ja feia anys que els Bou ho havien deixat córrer, però tampoc no tenia pèls a la llengua.

-Bé. I la mare? -Havia començat a passar cap el saló i la Felisa la seguia mentre s'explicava.

-Se està vestint encara. No fa ni mitja hora que s'ha llevat. M'ha dit que ha passat la nit del lloro. Vol prendre alguna cosa mentre? Una Coca-Cola i unes patatetes?

-El que vulguis m'estarà bé, Felisa, gràcies.

Es va quedar sola i encongida dins d'una de les enormes butaques de pell color de crema. Feia no res que havia arribat i ja li queia la casa al damunt. Aquella decoració l'afeixugava. Hi havia massa luxe i pocs records grats. Va pensar en marxar d'amagatotis per on havia vingut, la mare era a dalt, la sentia moure's per la seva habitació, i la Felisa era a la cuina. Tanmateix només va alçar-se per córrer les cortines i apujar més les persianes. La claror tampoc l'assossegà. Va anar cap a la cuina, la xerrameca de la Felisa segur que la distrauria.

-Noia! Quin ensurt, filla! Continues tan silenciosa com un gat. Ara t'ho duia, m'he entretingut amb el peix... -Feia calor i l'extractor anava a tot drap.

-Mm, quina bona olor! Què hi ha per dinar? -Va dir alhora que llevava la tapadora de la cassola-. Rap! Moltes gràcies Felisa -i la va abraçar.

La dona somreia c

omplaguda. La seva nena, gràcies exclusivament a la seva paciència i cura, i encara que mengés poc, sabia apreciar la bona cuina; no com altres.

-El menú l'ha escollit la seva mare -li aclarí-, hauria de ser una sorpresa. Faci veure que no ho sabia. -Preparava l'aperitiu damunt dels marbres.

-No van gaire bé les coses, oi? -barbollà amb una patata a la boca.

La Felisa es va arronsar d'espatlles abans de dir:

-La seva mare no està bé... Jo ja fa temps que ho penso, amb el que tinc estalviat podria viure tranquil·la al poble, però no goso marxar i deixar-la sola. El dia que es lleva amb el peu esquerre, i és gairebé cada dia... Però què hi farem!, sort en tinc que se'n va a la seva galeria i que molts dies no ve ni a sopar. Potser vostè la pot fer raonar una mica...

-I el meu pare?, què hi diu?

-Ei! Des que vostè ha marxat ja no hi ha posat més els peus. Com els nois, i encara que ells li truquen, però el senyor Paco... Déu vulgui que aquella no el mati a... -es va posar vermella i tot seguit va dir apressadament mentre s'esmunyia de la cuina:- Potser que farà bé de parar taula, no crec que trígui gaire la seva mare.

Mentre es ficava les patates a grapats a la boca rumiava que tot continuava com abans, potser ara les absències del pare es perllongaven més temps. Va sentir passes que s'acostaven, no era el balanceig de les cames inflades de la Felisa. Darrera la porta va aparèixer la Mercè.

-Làlia, filla. Caram! quin color més original! -i li acaricià un moment els cabells.

Ella va fer-li un petó a cada galta, i va pensar d'immediat que aquella havia estat la manera sibil·lina de dir-li que no li agradaven els seus cabells. Per a la mare, original era sinònim d'estrident. Tant li era, si els dugués com abans també li hauria engegat que li calia un canvi: hauries d'anar a la perruqueria més sovint, Làlia, cada vegada t'arregles menys..., o, ja no es porten així estirats, per què no...? Però la mare tampoc no tenia bon

aspecte, a sota de les parpelles inflades se li veien les ulleres més fosques.

-Bé, deus tenir gana... -La Mercè acabava de seure al sofà i picava amb el palmell de la mà el seient convidant-la que segués al seu costat-. Em sap greu no haver-te rebut així que has arribat, però fins a quarts de sis no he aconseguit adormir-me, i com que aquest matí no havia de sortir... -Es va inclinar cap endavant i, de dins d'una caixa de sàndal, que hi havia al damunt de la taula de centre, va agafar un cigarret, però no el va encendre i va continuar:- Suposo que la Felisa ja et deu haver dit que se'n vol anar al poble, que ja ha treballat prou i que té els seus estalvis, i que si no ho fa és per mi, i etcètera, i etcètera. Fa que diu això vint anys. Bé, potser no tants, però deu, segur que sí, i mira-la -va assenyalar amb el cigarret cap a la cuina-, d'aquí no es mou, senyal que no està tan malament com diu, no creus?

La Làlia va assentir amb el cap. Les havia sentit queixar-se cadascuna a l'esquena de l'altra un munt de cops. La mare tenia raó, però també comprenia les ganes de marxar d'allí de la minyona.

-Què callada estàs! I bé, com va per Vilanova? Cada vegada que truco pregunto per tu, però pel que es veu no hi ets mai. -Quan estava nerviosa, la Mercè tenia el costum de dir bé tot sovint. Ara, a més a més, l'ansietat li feia esmicolar el cigarret amb els dits sense adonar-se'n-. Bé, ja em penso que molts cops no t'hi has volgut posar, ja hi estic avesada, saps?, sempre has estat esquerpa, filla.

La Làlia va agrair la fidelitat i discreció de l'àvia, però en aquells moments li hauria agradat molt més que no ho hagués estat tant, de discreta, i li hagués dit alguna cosa a la mare; albirava un dinar tempestuós.

-Mama.

-Mm... -La Mercè havia engegat la televisió i escoltava el resum de les notícies. Va abaixar el volum amb el comandament a distància i la mirà un moment.

-Ja no hi visc, a Vilanova.

-Ah sí? Què!

-Que ara m'estic a Sitges, a casa d'una amiga.

La Mercè va apagar la televisió i llançà el comandament que va rebotar en una de les butaques. Amb l'aire provocat, els bocins de cigarret es van escampar per la taula. Mirà la seva filla amb els ulls encesos.

-Quina barra teniu! Com és que la teva tampoc àvia no me n'ha dit res?

-Tranquil·la, mama!, ella no en té cap culpa! Si no t'ho ha dit és perquè jo li vaig demanar que no ho fes! -se sabia amb el cap sorprenentment clar, fred. Si la mare havia de perdre els estreps millor que ho fes d'una sola vegada, i li va dir:- També treballo, en una botiga d'artesanía.

-Ah, fantàstic! Ara els estudis et serveixen per vendre souvenirs a turistes marietes. Ja m'imagino que aquesta amiga teva deu ser una fresca i que cada nit sortiu fins a les tantes. Ja sé jo quin és l'ambient de Sitges!

La va deixar que s'esbravés. Abans de venir s'havia promès que de cap de les maneres s'embrancharia en una discussió i es disposà a escoltar una filípica llarga.

Al cap d'una estona, la Mercè havia buidat el pap i es quedà callada, com si la sorprengué el silenci en què havia anat a raure. Làlia es va alçar i es quedà dreta al davant de la taula.

-Potser que seiem a dinar, mama.

En aquell moment, com si li haguessin donat el tret de sortida, la Felisa va entrar al menjador amb la plàtera i la cara agra. Havia esperat consumint-se d'impaciència que la Mercè acabés, però els tortellini no podien esperar i es covaven irremeiablement.

-Ja serviré jo, Felisa, gràcies -li va dir la Mercè alhora que s'alçava lentament.

La dona es va sentir exclosa i va tornar cap a la cuina doblement ofesa, amb el cap alt, però igualment arrossegant els peus.

La Làlia menjava de presa, amb la boca plena no podria contestar les preguntes, però la Mercè no tenia ganes de parlar i menys encara de menjar. Es va tornar a demanar amb amargura perquè la Làlia no era com tantes altres filles d'amigues seves que ja tenien promès i estudis acabats, noies a qui agradava anar de compres amb la seva mare, amb qui compartien una complicitat gairebé d'amiga, o de germana. La seva filla mai no li havia fet una sola confidència. Van continuar callades fins que la Felisa les va deixar de nou soles amb les copes de maduixots al davant. Aleshores, la Mercè, amb el to de qui comenta que ha decidit canviar la catifa del rebedor, li va dir:

-Em divorcio del teu pare.

Li faltà poc per ennuegar-se. Va tornar a la copa la cullereta a vessar que anava a engolir.

-Ja no puc més -continuà la Mercè-, fins aquí he arribat. El teu pare fa vora d'un mes que no ve a dormir a casa, ara s'està a casa d'aquella, d'aquella meuca. -La Làlia s'imaginà qui era: la infermera instrumentista que pocs anys enrere fins havia vingut a casa a sopar amb d'altres de l'equip de cirurgians del pare-. No saps les humiliacions que al llarg de trenta anys de matrimoni he hagut de patir... però és clar, vosaltres sempre l'heu defensat.

-Mira mama, si vols fer-me sentir culpable del teu, teu -li va remarcar el teu però sense alçar la veu- fracàs matrimonial no ho aconseguiràs; per tant, estalvia-t'ho.

La Mercè va prémer la boca i va tirar el cap una mica enrera, com si li volgués deixar clar que no li faria cas, però tanmateix va deixar els atacs als fills i va continuar amb els greuges del marit:

-Un d'aquests dies, quan jo no hi era, sé que va venir a recollir roba seva, m'ho va dir la Felisa, parla més amb ella que amb mi. Li truca a ella per preguntar-li per tu, però, tu l'has vist que hagi fet res més? -ara anava

embalada-: si l'he aguantat tots aquests anys ha estat per vosaltres -i mirà la filla de fit a fit, finalment l'havia desafiada-. Ara que estic sola, i com que ho estic molt, puc fer el que em convingui. Demà tinc hora amb l'advocat per tal que iniciï els tràmits. S'ha acabat fer de senyora Bou.

Es va dir que el divorci dels pares es veia a venir de feia temps, les amants del pare havien sigut moltes. Amb la instrumentista, també per causa d'altres dones, ell havia viscut una relació intermitent, però era l'única dona amb qui després de trencar diverses vegades havia tornat. L'inaudit era que la mare mai de la vida n'havia parlat amb franquesa amb ningú de casa. La va mirar amb ulls nous, diferents d'aquells que sovint només havien sabut veure una dona orgullosa que la jutjava des de la torre més alta. Aquests d'ara li mostraven que era feta de la mateixa pasta fràgil que els altres.

-Mama? -la mare la va mirar amb tristesa. Se li va fer un nus a la gola i s'alçà de la taula-. Em sembla molt bé que el deixis, de veritat. I per mi no t'amoïnis gens, ja fa temps que em vaig quedar sense pare, saps? -Se li havia apropat i li acaronava l'espatlla.

-Penses que tot ho hem fet malament, oi?

-Deixem-ho córrer, mama, no et sembla? Ara ja tant se val, el passat no el podem canviar -i li va fer un somriure conciliador.

La cara de la Mercè es va il·luminar un moment. Així, la mare encara era jove.

Abans de marxar es va voler acomiadar a soles de la Felisa i li va demanar que tingués una mica més de paciència, que aviat tot s'arreglaria. La Mercè va insistir en acompanyar-la fins a baix al portal. Allí, al darrer moment i com si li fes vergonya, li va demanar un telèfon on si mai passés res la pogués localitzar. La Làlia va arrencar un full de la seva petita agenda i va escriure l'adreça del pis de la Rita i la de Trencavel amb tots dos telèfons.

-Em pots trucar sempre que vulguis mama, sempre seràs ben rebuda. -I li va fer un petó apressat als cabells abans d'empènyer la porta del carrer.

La Mercè pujà amb l'ascensor cap el dúplex tot estrenyent-se el paper contra el pit. Es va recriminar no haver-se recordat de dir-li que sí, que després d'acostumar-s'hi trobava que l'afavoria aquell nou color de cabell.

Tanmateix, se li eixamplà el pit en dir-se que des d'ara hi hauria molts moments per poder parlar amb ella.